

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 12, No. 1, 2017, pp. 596 - 610

OJED

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

ความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในของโรงเรียนอนุบาลสามเสน
(สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์)

THE PRIORITY NEEDS TO IN SCHOOL-SUPERVISION OF ANUBANSAMSEN SCHOOL
(THE GOVERNMENT LOTTERY OFFICE FOSTER)

นายสุรัชย์ ศรีโยธี *

Surachai Sriyothi

อาจารย์ ดร.วลัยพร ศิริภิรมย์ **

Walaiporn Siriprom, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา วัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ประชากรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) จำนวน 57 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

PNI Modified

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน 2) ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน รองลงมาคือ ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนตามลำดับ

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: Sura_sri_09@hotmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: Walaiporn52@yahoo.com

ISSN1905-4491

Abstract

This research was conducted using a descriptive research method. The objectives of this research were 1) to study the actual state and the desirable state of in-school supervision of Anubansamsen School. 2) to study the priority needs of in school-supervision of Anubansamsen School. The population of this study consisted of 57 Anubansamsen School's teachers. The research instrument used in this study was the 5 level rating scaled questionnaire, 100% of questionnaires were returned. The data was analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and PNI Modified.

The finding indicate that 1) The actual state of in school-supervision of Anubansamsen School in term of the overall and most of characteristic were practiced at a high level. Considering each characteristic, it was found that the highest mean score is in school-supervision operation stage and in school-supervision planning stage. The desirable state of in school-supervision of Anubansamsen School in term of the overall and each characteristic was practiced at a highest level. Considering each characteristic, it was found that the highest mean score is in school-supervision operation stage. 2) The priority needs of in school-supervision of Anubansamsen School found that the index of the highest index needs in school-supervision evaluation stage, followed by in school-supervision operation stage and in school-supervision planning stage, respectively.

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน / การนิเทศภายในโรงเรียน

KEYWORDS: THE PRIORITY NEEDS TO IN SCHOOL-SUPERVISION / IN SCHOOL-SUPERVISION

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในระบบการประกันคุณภาพภายนอก ในมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องมีการนิเทศภายในเพื่อให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพโดยการเปิดโอกาสให้บุคคลภายในโรงเรียนเข้าใจถึงสภาพและปัญหาของโรงเรียนอย่างแท้จริงและเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนการนิเทศกับกำติดตามและประเมินผลในโรงเรียน ส่งผลให้การจัดการศึกษาพัฒนาดีขึ้นและบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2545; พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อช่วยแก้ไข้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีคุณภาพสอดคล้องกับ

เปลี่ยนแปลงในสังคม รวมทั้งมุ่งส่งเสริมพัฒนาครูให้ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์และมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2544; สัจ จุฑานันท์, 2530) โรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นปฐมวัยและระดับชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตระหนักถึงความสำคัญในส่วนนี้และได้มีการดำเนินการนิเทศภายในมาโดยตลอด จากผลการตรวจสอบและประเมินหลักสูตรของสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศึกษานิเทศก์ พบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาพบว่าโรงเรียนจัดทำเอกสารหลักฐานการนิเทศ กำกับ ติดตามที่ไม่เป็นปัจจุบันและดำเนินการนิเทศภายในไม่ต่อเนื่องและจากรายงานผลประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา (SAR) ย้อนหลัง 3 ปีพบว่าระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนมีคะแนนที่น้อยเมื่อเทียบกับมาตรฐานอื่นๆ (วารสารดวงกมลโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ, 2557) พิจารณาจากด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงคะแนนน้ำหนักร 5 คะแนน คะแนนที่ได้ 4.55 คะแนนและด้านประถมศึกษา มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงคะแนนน้ำหนักร 5 คะแนน คะแนนที่ได้ 4 คะแนน ซึ่งคะแนนการประกันคุณภาพภายในมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับการนิเทศภายในที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพและจะส่งผลให้การประกันคุณภาพภายในประสบความสำเร็จ (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2545) และในด้านการประกันคุณภาพภายนอกโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯได้รับรองมาตรฐานการศึกษาการศึกษารอบที่สาม (พ.ศ. 2554-2558) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ในระดับดีมากแต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าด้านปฐมวัยตัวบ่งชี้ที่ 8 ประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพภายในคะแนนน้ำหนักร 5 คะแนน คะแนนที่ได้ 4.96 คะแนน ด้านประถมศึกษาตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัดคะแนนน้ำหนักร 5 คะแนน คะแนนที่ได้ 4.96 คะแนนเช่นกันซึ่งถือว่าคะแนนน้อยที่สุดถ้าเทียบกับตัวบ่งชี้อื่น ๆ ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดผู้บริหารมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการนิเทศภายในเพื่อให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้น

จากความสำคัญและความเป็นมาดังกล่าว ถ้าโรงเรียนจะจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในของโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) และศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในของโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องแนวทางการนิเทศภายในของโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) เพื่อเป็นแนวทางการนิเทศภายในของโรงเรียนในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีระบบ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในของโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 57 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (2540) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 2) การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนและ 3) การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดของการวิจัย และจัดทำตารางวิเคราะห์แบบสอบถาม จากนั้นนำ แบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วปรับแก้ไขจนได้เครื่องมือที่มีความสมบูรณ์ตามกรอบการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรง ความถูกต้องของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับและวัตถุประสงค์ (IOC:

index of item-objective congruence) จากผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC รายข้อ พบว่ามีค่าอยู่ในช่วง 0.00 – 1.00 ซึ่งจำแนกตามค่าคะแนน ได้ดังนี้ ค่า IOC = 0.00 จำนวน 1 ข้อ ค่า IOC = 0.33 จำนวน 1 ข้อ ค่า IOC = 0.67 จำนวน 8 ข้อและค่า IOC = 1.00 จำนวน 27 ข้อ ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเกณฑ์ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นผ่านเกณฑ์ ดังนั้นมีข้อคำถามใช้ได้จำนวน 35 ข้อ และใช้ไม่ได้จำนวน 2 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแล้ว รวบรวมข้อมูลและปรับปรุงแก้ไขนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามวันที่ 8 มีนาคม 2559 และเก็บแบบสอบถามวันที่ 19 มีนาคม 2559 ด้วยตนเองโดยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 57 ฉบับ ได้แบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์กลับคืนมาทั้งสิ้น 57 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติบรรยาย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลราชธานี) โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

3. จัดลำดับความต้องการจำเป็นของขอบข่ายการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNIModified) ที่ได้ปรับปรุงจาก Priority Needs Index (PNI) (นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช อ่างอิงโน สุวิมล ว่องวานิช, 2548)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุ 30 - 39 ปี มีประสบการณ์ทางวิชาชีพต่ำกว่า 5 ปี และ 5 - 9 ปี โดยส่วนใหญ่เป็นครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษา และเป็นครูที่สังกัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ปฐมวัย

2. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลราชธานี) และลำดับความต้องการจำเป็น

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่าสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลราชธานี) อยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลราชธานี) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยสภาพที่พึงประสงค์ของการ

นิเทศภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกด้าน

สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในภาพรวม พบว่า ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาเป็นด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ตามลำดับ และด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดคือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด คือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้น คุณลักษณะต่างๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานเพื่อวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ โรงเรียนมีการนำข้อมูลจากการสำรวจความต้องการของครูมาจัดทำแผนงานการนิเทศภายในโรงเรียน และข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน

2.2 ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน

สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดคือ โรงเรียนให้การสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน มอบให้กับครูทุกคน เพื่อให้การนิเทศภายในมีประสิทธิภาพ

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด คือ โรงเรียนมีกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ครูได้ประเมินตนเอง และโรงเรียนให้การสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน มอบให้กับครูทุกคน เพื่อให้การนิเทศภายในมีประสิทธิภาพ

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน มอบให้กับครูทุกคน เพื่อให้การนิเทศภายในมีประสิทธิภาพ และข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนา สร้างสรรค์ตามความสามารถและความถนัดอย่างเต็มที่

2.3 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดคือ โรงเรียนสนับสนุนให้ครูจัดทำรายงานประเมินตนเองเพื่อพัฒนาผลการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศภายในก่อนการปฏิบัติงาน

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด คือ โรงเรียนสนับสนุนให้ครูจัดทำรายงานประเมินตนเองเพื่อพัฒนาผลการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศภายในก่อนการปฏิบัติงาน และโรงเรียนมีการจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเผยแพร่สู่ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการ

จำเป็นที่สุดคือ โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศภายในก่อนการปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการนำรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศต่อไป

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ได้ค้นพบเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลราชธานี) และลำดับความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลราชธานี) ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลราชธานี) และลำดับความต้องการจำเป็น

สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลราชธานี) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งถือว่าการนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาการศึกษา และช่วยให้บุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่จะผลักดันให้การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ สอดคล้องกับ พัชร ศานติอาวรณ์ (2552) ที่กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษา โดยการระดมสรรพกำลัง สนับสนุนการดำเนินงานจากผู้บริหาร เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ที่ตรงกับความต้องการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ประเสริฐ กนกการ (2551) ที่ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและความพึงพอใจการนิเทศภายในโรงเรียน วัดโตนดเตี้ย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดคือ ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน สอดคล้องกับ บุญ คำใจหนัก (2545) ที่ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำพูน โดยภาพรวมการดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาวรินทร์ เจริญศรีลาสัย (2558) ที่ได้ศึกษาการนิเทศภายในของโรงเรียนมารีวิทยาภินันท์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัด ปราจีนบุรี โดยภาพรวมการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลราชธานี) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดคือ ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน แสดงให้เห็นว่า บุคลากรในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลราชธานี) ต้องการให้โรงเรียนการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยการปฏิบัติการนิเทศตามแผนหรือโครงการที่กำหนด มีการประชุมคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ การใช้กิจกรรม

การนิเทศ เทคนิคการนิเทศ และการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ดังที่ วรรณพิศา พฤษมาศ (2553) ได้กล่าวว่าการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่เปรียบเสมือนหัวใจของการบริหารโรงเรียน โดยมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกันคือ คุณภาพนักเรียน กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นขั้นตอนที่โรงเรียนควรนำมาปรับใช้ได้ตามศักยภาพและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลให้งานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน อาจเนื่องมาจากส่วนใหญ่การนิเทศภายในโรงเรียนมักเขียนอยู่ในรูปโครงการหรือแผนงานประจำปี จึงมีขั้นตอนของการประเมินโครงการหรือประเมินแผนงานประจำปี แต่การที่ผลงานวิจัยพบว่าครูมีความต้องการจำเป็นในด้านนี้มาก เนื่องจากขาดการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการเขียนโครงการ ปรับปรุงการทำแผนพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ซึ่งการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนสามารถช่วยให้โรงเรียน กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานของครูและบุคลากรในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 (2555) ที่กล่าวว่า การประเมินผลการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์เป้าหมายที่วางไว้ และนำข้อมูลผลการประเมินภายในโรงเรียนไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนถือเป็นการควบคุมตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุด คือโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนหัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีการจัดสรรบุคลากรให้มาเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบ ให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งก่อให้เกิดการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ รัตนารณ์ วามะสุรีย์ (2550) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรภายในโรงเรียน ในอันที่จะปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

และส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนและสอดคล้องกับสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (2540) ที่กล่าวว่า การวางแผนนิเทศภายในโรงเรียนคือการเตรียมการสำหรับปฏิบัติการ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ ระเบียบแบบแผน ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและผู้นิเทศ ซึ่งโรงเรียนต้องจัดสรรบุคลากรมาเป็น คณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อมอบหมายงานให้รับผิดชอบ ทั้งนี้ผู้บริหารต้องรับรู้และให้ความเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการทุกคนจึงทำให้การนิเทศภายในโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ จินทราน์ อุปาหัง (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดโครงสร้างการดำเนินงานนิเทศภายในโดยเฉพาะ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ประกอบด้วยรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานนิเทศ หัวหน้ากลุ่มสาระ คณะกรรมการนิเทศและครู

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดคือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้น คุณลักษณะต่างๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานเพื่อวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน อาจเนื่องมาจากครูต้องการให้โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพมากที่สุด ซึ่งโรงเรียนมีดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน แต่ยังขาดการนำผลการประเมินการนิเทศภายในโรงเรียนและการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนหรือการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูพึงประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป สอดคล้องกับ อุทัย ธรรมเตโช (อ้างใน รัตนภรณ์ วามะสุรีย์, 2550) ที่เสนอว่า การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารควรสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการต่างๆ โดยศึกษาข้อมูลจากสถิติผลการสอบไล่ประจำปี ผลการสังเกตการสอน ผลการตรวจโรงเรียนและอื่นๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ว่าผลการเรียนการสอนวิชาใดตกต่ำและกำหนดวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชานั้น เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์แล้วก็กำหนดเป้าหมายที่จะทำการนิเทศว่าจะนิเทศอย่างไร ใช้เวลานานเท่าใด เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดีขึ้นแล้วนำแผนการนิเทศไปรวมเข้ากับแผนการปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน(สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ในด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่าข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีการนำข้อมูลจากการสำรวจความต้องการของครูมาจัดทำแผนงานการนิเทศภายในโรงเรียน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนควรมีการสำรวจความต้องการของครูมาจัดทำแผนงานการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งครูในโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันเช่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดทำสื่อ ด้านการวัดและประเมินผล ฯลฯ การนิเทศภายในจึงควรมีรูปแบบที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการจำเป็นของครูให้มากขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดีขึ้น

สอดคล้องกับ กรองทอง จิระเดชกุล (2550) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาครู และนักเรียน และสอดคล้องกับกำพล วิลาลัย (2549) ที่เสนอว่า การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบขั้นตอนตามหลักวิชาการ มีความเป็นประชาธิปไตย สามารถตอบสนองกับสภาพปัญหาและความต้องการของครูและบุคลากรของโรงเรียนโดยใช้ความร่วมมือร่วมใจของฝ่ายบริหาร คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ของครู และยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนให้สูงขึ้น ตลอดจนต้องสอดคล้องกับทิศทางและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.2 ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน

สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดคือ โรงเรียนให้การสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของครูซึ่งเอื้ออำนวยความสะดวก สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้ครูสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2540) ที่กล่าวว่า การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนจะต้องให้ความสนใจแก่บุคคลที่ปฏิบัติงานนิเทศ และให้การสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรต่างๆ ที่สนับสนุนส่งเสริมหรืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ พัทรินทร์ ช่วยศิริ (2554) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี พบว่า โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ และสนับสนุนเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ วิธีการจัดการเรียนการสอนให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และการจัดการประชุม อบรม ติดตามและประเมินหลักสูตรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนสูงสุด

สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด คือ โรงเรียนมีกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ครูได้ประเมินตนเอง แสดงให้เห็นว่าบุคลากรมีความต้องการรู้จักตนเองและแก้ไขปรับปรุงพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ที่เสนอว่าการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนควรให้สมาชิก วัดประเมินตัวเองและผลงานของกลุ่มของตนเอง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งได้มาจากทัศนะของผู้ปฏิบัติเองบ้าง ในทัศนะของผู้อื่นบ้าง

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน มอบให้กับครูทุกคน เพื่อให้การนิเทศภายในมีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่า คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน มีความสำคัญที่ทำให้ครูทุกคนมีความรู้ ความ

เข้าใจและเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนให้ตรงกันเพื่อให้การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ วรณพิศา พฤษมาศ (2553) ที่เสนอว่า การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนระยะแรกควรเลือกใช้กิจกรรมที่ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศไม่ต้องเผชิญหน้ากันโดยตรง ควรใช้กิจกรรมการฟังคำบรรยาย การมอบเอกสาร คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนให้ศึกษาเอกสารให้ชมวิธีทัศน์และนำไปดูตัวอย่างการสอนที่ดี ฯลฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันก่อนเริ่มต้นจัดการนิเทศ สร้างความคุ้นเคยเกี่ยวกับการนิเทศ และสร้างความพร้อมในการนิเทศให้กับครู

1.3 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนสนับสนุนให้ครูจัดทำรายงานประเมินตนเองเพื่อพัฒนาผลการปฏิบัติงาน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดและยังเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุด ของสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) อาจเนื่องมาจากโรงเรียนให้ความสำคัญกับการเขียนรายงานผลการปฏิบัติงานและการประเมินตนเอง เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานใดที่ประสบผลสำเร็จ ประสบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินและจะร่วมกันแก้ไขปัญหา ปรับปรุงผลการปฏิบัติงานอย่างไร เพื่อพัฒนาผลการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเห็นว่ารายงานดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ รัตนภรณ์ วามะสุรีย์ (2550) ที่กล่าวว่า การรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบว่าในระหว่างการทำงานมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการอย่างไร เพื่อเสนอผู้รับผิดชอบโครงการให้ทราบและมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการประเมินโครงการต่อไปและสอดคล้องกับชาริ มณีศรี (อ้างใน รัตนภรณ์ วามะสุรีย์, 2550) ที่กล่าวว่า การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียน กระทำเพื่อปรับปรุงงานของตนและให้ผู้บริหารได้ทราบถึงการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรายงานผลโครงการที่ตนเองรับผิดชอบต่อผู้บริหาร เพื่อจะได้บริหารงานนิเทศให้ดีขึ้น

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนพบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศภายในก่อนการปฏิบัติงาน อาจเนื่องมาจากการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศก่อนการปฏิบัติงานไปวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถเตรียมความพร้อมในการนิเทศภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2540) ที่กล่าวว่า การประเมินผลก่อนการนิเทศภายใน เป็นการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนรวมทั้งการประเมินทรัพยากร หรือทางเลือกในการจัดทำโครงการให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการประเมินผลการนิเทศภายในก่อนการปฏิบัติงาน การดำเนินการเช่นนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นและเตรียมความพร้อมในการนิเทศภายในโรงเรียนให้กับบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ก่อนการปฏิบัติงานเพื่อให้การนิเทศภายในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนโดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดที่สุดคือโรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศภายในก่อนการปฏิบัติงาน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูเขียนรายงานผลการปฏิบัติงานและการประเมินตนเอง เพื่อให้ทราบวาระระหว่างการดำเนินงานมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการอย่างไรและจะร่วมกันแก้ไขปัญหাপรับปรุงผลการปฏิบัติงานอย่างไร ในการพัฒนาผลการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดที่สุดคือ โรงเรียนสนับสนุนให้ครูจัดทำรายงานประเมินตนเองเพื่อพัฒนาผลการปฏิบัติงาน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนโดยมีแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างชัดเจนมอบให้กับครูทุกคน เพื่อศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนให้ตรงกัน และดำเนินการนิเทศภายในร่วมกันให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดที่สุด คือโรงเรียนมีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนมอบให้กับครูทุกคนเพื่อให้การนิเทศภายในมีประสิทธิภาพ

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียนโดยนำข้อมูลจากการสำรวจความต้องการของครูมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองกับสภาพปัญหา ความต้องการของครูและบุคลากรภายในโรงเรียน ส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนโดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดที่สุด คือโรงเรียนมีการนำข้อมูลจากการสำรวจความต้องการของครูมาจัดทำแผนงานการนิเทศภายในโรงเรียน

1.5 ผู้บริหารโรงเรียนควรวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนให้เป็นระบบโดยสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของการนิเทศภายใน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้การเรียนการสอนและคุณภาพของนักเรียนดียิ่งขึ้น

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

1.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดเดียวกันเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดคือ ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อนำปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนไปปรับใช้ในโรงเรียนต่อไป

1.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด คือ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อนำแนวทางการพัฒนาการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนมาปรับใช้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 ควรมีการศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ รวมถึงความต้องการจำเป็นของแต่ละโรงเรียนว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และนำมาพัฒนาเป็นแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรรทอง จิรเดชากุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: อารักษ์.

กำพล วิลลายัย. (2549). *การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

จิณห์ธัญญา อนุพาหัง. (2551). *การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

บุญ คำใจหนัก. (2545). *การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำพูน* (สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ประภาวรินทร์ เจริญศรีลาชัย. (2558). *การศึกษาการนิเทศภายในของโรงเรียนมารีวิทยาภินันท์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัด ปราจีนบุรี*. ปราจีนบุรี: โรงเรียนมารีวิทยาภินันท์บุรี.

ประเสริฐ กนกการ. (2551). *การศึกษาสภาพ ปัญหาและความพึงพอใจการนิเทศภายในโรงเรียนวัดโตนดเตี้ย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. พระนครศรีอยุธยา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-23.

- พัชรินทร์ ช่วยศิริ. (2554). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- พัชรี ศานติอาวรณ์ (2552). สภาพการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- รัตนารณ์ วามะสุรีย์. (2550). การศึกษาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานเขตตรวจราชการที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, .
- โรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ. (2557). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี2557. วารสารดวงกมลโรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ, 21-36.
- วรรณพิศา พฤกษมาศ. (2553). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 6(1), 1613 – 1625.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2538). หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงัด อุทรานันท์. (2530). การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2540). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. (2555). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. สุราษฎร์ธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554).การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2545). หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). การประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.